

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. kovo 24 d. Nr. 21RE2-45 (AG2-19/17-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Vilijos Astrauskienės ir Lauros Bernikienės, sekretoriaujant Laurai Tautkevičienei, dalyvaujant pareiškėjui X. Y., atsakovės atstovams Z. Y. ir A. Y.,

2025 m. kovo 19 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2025 m. vasario 18 d. priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo reiškiami reikalavimai:

1) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 31 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensavimo poreikio“ (toliau – ir Sprendimas);

2) įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde (b. l. 16–19) pareiškėjas nurodo, kad nesutinka su Sprendimu. Teigia, kad jam yra diagnozuota (duomenys neskelbtini) ir kitos ligos. Teigia, kad jam reikalinga pagalba vykstant į polikliniką, visada reikalingas lydėjimas. Judėjimui reikalinga lazdelė, vykstant į polikliniką, naudoja ramentus. Iš namų išeina tik kai reikia-vykti pas gydytojus. Taip pat reikalinga pagalba apsirengiant, įlipti ir išlipti iš vonios. Pareiškėju rūpinasi sutuoktinė, kuri pati turi sveikatos sutrikimų.

Posėdžio metu pareiškėjas prašė tenkinti skundą jame nurodytų ir posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu. Akcentavo jog judėjimas yra apsunkintas, jam nuolat reikalingos pagalbinės judėjimo priemonės.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atsiliepimu prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 32–33).

Atsakovė atsiliepime paaiškina, kad pareiškėjo individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis (toliau – ir Individualios pagalbos poreikis) buvo vertinamas 2024 m. lapkričio

14 d. – gruodžio 12 d. Agentūros Tauragės teritoriniame skyriuje (toliau – ir Teritorinis skyrius), kuris pareiškėjui Individualios pagalbos poreikio nenustatė.

Nesutikdamas su Teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio Individualios pagalbos poreikio nustatymo. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymu, veikdamas pagal teisės aktų nuostatas, išsamiai išnagrinėjęs Individualios pagalbos poreikio nustatymo byloje esančius dokumentus, 2025 m. sausio 31 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) nusprendė nekeisti Teritorinio skyriaus 2024 m. gruodžio 12 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio“.

Pažymi, kad asmens Individualios pagalbos poreikis vertinamas vadovaujantis Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 (toliau – ir Tvarkos aprašas), jo priedais.

Vadovaudamasi Tvarkos aprašo 16 punktu, teigia, kad Individualios pagalbos poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį funkcionavimo lygmenį (Tvarkos aprašo 1 priedas „Bazinio funkcionavimo lygmens nustatymo kriterijų sąrašas“, toliau – ir Kriterijų sąrašas) ir individualios pagalbos poreikį, užpildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (toliau – ir Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas) 3 priedas (toliau – ir Klausimynas).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs byloje esančius duomenis ir Individualios pagalbos poreikio vertinimą atliko dėl 2024 m. lapkričio 11 d. viešosios įstaigos (toliau – ir VŠĮ) (duomenys neskelbtini) siuntime į Agentūrą (toliau – ir siuntimas į Agentūrą) nurodytų diagnozių pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, toliau – ir TLK-10-AM) kodus. Atsižvelgdamas į siuntime į Agentūrą nurodytas diagnozes, pareiškėjo byloje esančius medicininius dokumentus ir Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ir ESPBI IS) esančius duomenis, sprendė, kad pareiškėjui Individualios pagalbos poreikis nenustatytas.

Paiškino, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, dėl pareiškėjui diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų, netaikė Kriterijų sąrašo 32 bei 39 punktų, kurių bazinis funkcionavimo lygmuo vertinamas 40 balų, nes, remiantis ESPBI IS esančiais duomenimis, duomenų apie funkcijos sutrikimus dėl klubo sąnario nėra, taip pat pareiškėjui nepatvirtintas amiostazinis sindromas, dėl kurio būtų ryškiai sutrikusi koordinacija. Pažymi, kad asmeniui nėra diagnozuotų ligų arba būklių, atitinkančių žemesnių verčių kitų Kriterijų sąrašo punktų reikalavimus. Vadovaudamasis Tvarkos aprašo 28 punktu, nurodė, kad tuo atveju, kai asmens sveikatos būklė neatitinka nė vieno kriterijaus, nurodyto Bazinio funkcionavimo lygmens nustatymo kriterijų sąrašė, asmeniui Individualios pagalbos poreikis nenustatomas.

Atsakovė pažymi, kad Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami Individualios pagalbos poreikį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Agentūra nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokius, su gydymo procesu susijusius klausimus. Už siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – ją suteikęs gydytojas specialistas.

Taip pat pažymi, kad asmuo Individualios pagalbos poreikiui nustatyti siunčiamas tik po to, kai yra išnaudotos visos galimos gydymo ir (ar) reabilitacijos priemonės ir išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, t. y. asmenį gydantis gydytojas, nustatęs diagnozę ir atsižvelgęs į tai, kad po taikyto gydymo

ir (ar) medicininės reabilitacijos išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, kurie yra patvirtinti instrumentiniais, klinikiniais laboratoriniais ir (ar) kitais tyrimais, parengia ir įteikia asmeniui, be kita ko, asmens prašymą dėl siuntimo į Agentūrą, užpildytą siuntimą į Agentūrą, medicininių tyrimų išrašus, pavirtinančius ligos sunkumą ir diagnozę ir kt. Pasikeitus sveikatos būklei, pareiškėjas turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui pakartotiniam Individualios pagalbos poreikio vertinimui.

Atsakovės teigimu, individualių administracinių aktų teisėtumo bylose pareiškėjas savo reikalavime turi aiškiai nurodyti konkrečius teisės akto straipsnius (jų dalis) ar punktus, kurie, priimant ginčijamą sprendimą, buvo pažeisti ar netinkamai taikyti. Be to, skunde turi būti nurodomi aiškūs ir nuoseklūs teisiniai motyvai, pagrindžiantys pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies) ar punkto, kurio atitiktimi konkrečiai nurodytoms teisinio reguliavimo nuostatoms ar teisės principams pareiškėjas abejoja. Tačiau pareiškėjas savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu, todėl pareiškėjas, argumentuodamas tai, kad jam netinkamai nustatytas Individualios pagalbos poreikis, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjo argumentai, kad jam netinkamai buvo nustatytas Individualios pagalbos poreikis nelaikytinas teisiškai reikšmingu ir skundas atmetinas.

Posėdžio metu pareiškėjos atstovas A. Y. nurodė, kad sprendimas nenustatyti Individualios pagalbos poreikio grindžiamas tuo, kad medicininėse dokumentuose nėra duomenų, kurie patvirtintų, kad būtų sumažėjusi galūnių raumenų jėga ir / ar ryškiai sutrikusi judėjimo funkcija. Taip pat nėra duomenų, kad pareiškėjui būtų nustatyta klubo sąnario ankilozė arba kontraktūra, dėl kurių gali būti skiriamos techninės pagalbos priemonės. Paaiškino, kad Kriterijų aprašo 32 punkto kriterijus negalėjo būti taikomas, kadangi gydytojo neurologo nustatyta, kad pareiškėjas koordinacinius mėginius atlieka tiksliai ir nenustatyta, kad pareiškėjas negali atlikti koordinacinių mėginių dėl kitų funkcijų sutrikimų. Kriterijų aprašo 39 punktas negalėjo būti taikomas, kadangi medicininuose dokumentuose nebuvo nurodyta duomenų apie klubo sąnarių sulenkimą.

Skundas tenkintinas.

Byloje kilo ginčas dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 31 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensavimo poreikio“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Siuntime į Agentūrą (b. l. 35–36) nurodytos diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: (duomenys neskelbtini), pagrindinė diagnozė; (duomenys neskelbtini).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2024 m. lapkričio 14 d. prašymu nustatyti negalią kreipėsi į Agentūrą, prašydamas nustatyti dalyvumo lygį ir nevertinti asmens su negalia automobilio statymo kortelės poreikio (b. l. 34). Minėtame prašyme nurodė žinantis, kad vertinant asmens dalyvumo lygį, kartu yra priimamas ir sprendimas dėl individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių, jei nenurodo, kad kompensacijos poreikių vertinimas nebūtų atliktas.

Teritorinis skyrius 2024 m. gruodžio 12 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio“ (toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas, b. l. 45–46), vadovaudamasis Tvarcos aprašo 28 punktu, pareiškėjui Individualios pagalbos poreikio nenustatė.

Nesutikdamas su Teritorinio skyriaus sprendimu, pareiškėjas 2024 m. gruodžio 20 d. pateikė skundą Agentūros direktoriui (toliau – ir Skundas, b. l. 47). Skunde nurodė, kad nesutinka su priimtais Teritorinio skyriaus 2024 m. gruodžio 12 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) bei Teritorinio skyriaus sprendimu. Nurodė, kad pareiškėjui reikalinga didelė kito asmens pagalba, jis savarankiškai negali išeiti iš namų, pasigaminti valgio. Judėjimas yra sulėtintas, naudojasi ramentais.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2025 m. sausio 30 d. raštu „Dėl administracinės procedūros sprendimui priimti termino pratęsimo“ (b. l. 48), informavo, kad Sprendimų kontrolės skyriuje gauto pareiškėjo prašymo pagrindu yra atliekamas pakartotinis individualios pagalbos poreikio vertinimas. Vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 59 ir 63 punktais informavo, kad vertinimo terminas pratęstas 10 darbo dienų.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjo Skundą, Sprendimu (b. l. 52–53) nusprendė nekeisti Teritorinio skyriaus sprendimo. Sprendime, vadovaujantis Tvarkos aprašu, nurodoma, kad siuntime Individualios pagalbos poreikiui nustatyti nurodytos diagnozės: (duomenys neskelbtini). Taip pat nurodoma, kad asmens sveikatos būklė neatitinka nė vieno kriterijaus, nurodyto Kriterijų sąrašė, medicininiais dokumentais nepatvirtintas amiostazinis sindromas, dėl kurio būtų ryškiai sutrikusi koordinacija. Vadovaudamasis Tvarkos aprašo 28 punktu, Sprendimų kontrolės skyrius nusprendė nenustatyti Individualios pagalbos poreikio. Nurodė, kad pasikeitus sveikatos būklei, asmuo turi teisę kreiptis į gydančią gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui pakartotiniam dalyvumo lygio (neįgalumo, individualios pagalbos) – Individualios pagalbos poreikio vertinimui atlikti.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – ir ANTAPI), Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 (teisės akto redakcija galiojusi nuo 2024 m. liepos 4 d. iki 2024 m. gruodžio 7 d., minėta, toliau – ir Tvarkos aprašas), ir kt.

ANTAPI 2 straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad individualusis pagalbos poreikis – asmens su negalia poreikis, atsirandantis dėl jo negalios ir (ar) aplinkos veiksnių, trukdančių jam būti savarankiškam atliekant kasdienę veiklą. Asmeniui, kuriam dėl riboto savarankiškumo reikalinga kito asmens pagalba ir (ar) slauga, gali būti nustatomas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis (ANTAPI 20 straipsnio 1 dalis). Pagal ANTAPI 20 straipsnio 2 dalį, gali būti nustatomi tokie individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio lygiai: 1) pirmas lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo yra visiškai nesavarankiškas, negeba orientuotis ir (ar) judėti, ir jam reikalinga nuolatinė kito asmens pagalba ir (ar) slauga; 2) antras lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo turi didelių savarankiškumo, galimybės orientuotis ir (ar) judėti sunkumų, dėl kurių jam reikalinga kito asmens pagalba ir (ar) slauga nuo 6 iki 10 valandų per parą; 3) trečias lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo turi vidutinių savarankiškumo ir dalyvavimo visuomeniniame gyvenime sunkumų, dėl kurių jam reikalinga kito asmens pagalba nuo 4 iki 6 valandų per parą; 4) ketvirtas lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo turi nedidelių savarankiškumo ir dalyvavimo visuomeniniame gyvenime sunkumų, dėl kurių jam reikalinga kito asmens pagalba ne ilgiau kaip 4 valandas per parą. Individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (ANTAPI 20 straipsnio 5 dalis).

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 4.1 papunkčiu, asmenims gali būti nustatytas pirmo, antro, trečio arba ketvirto lygio individualios pagalbos poreikis. Tvarkos aprašo 16 punkte nustatyta, kad individualios pagalbos kompensacijos poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant asmens bazinį funkcionavimo lygmenį ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo IV skyriuje. Nustatant individualios pagalbos kompensacijos poreikį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Kompensacijų poreikio vertinimo aktas (toliau – Kompensacijų poreikio vertinimo aktas). Agentūros

teritorinis skyrius, nustatydamas kompensacijos poreikį, užpildo Individualios pagalbos poreikio Klausimą, pagal kurį įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, neturintiems nedarbingumo pažymėjimo). Jeigu individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis vertinamas kartu su dalyvumo ar neįgalumo lygiu, naudojamas dalyvumo ar neįgalumo lygio nustatymo metu užpildytas klausimynas (Tvarkos aprašo 18.2.1 papunktis). Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas kompensacijos poreikį, vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba siuntime į Agentūrą, ir mediciniuose dokumentuose ir, vertinant asmeniui individualios pagalbos kompensacijos poreikį, nustato asmens bazinį funkcionavimo lygmenį (pildomas Kompensacijų poreikio vertinimo aktas) (Tvarkos aprašo 18.3 papunktis). Pagal Tvarkos aprašo 29 punktą, nustatant individualios pagalbos kompensacijos poreikį pilnamečiams asmenims arba asmenims iki pilnametystės, jeigu jie yra (buvo) draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu, užpildytame klausimyne nurodytų balų suma prilyginama asmens savarankiškumo koeficientams: 1. 181–196 balai – koeficientas 0,7; 2. 149–180 balų – koeficientas 0,8; 3. 98–148 balai – koeficientas 0,9; 4. 51–97 balai – koeficientas 1,0; 5. 11–50 balų – koeficientas 1,1; 6. 0–10 balų – koeficientas 1,2. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 33 punktu, nustatant individualios pagalbos kompensacijos poreikį, bazinio funkcionavimo lygmens kriterijui priskirtas balas dauginamas iš individualios kompensacijos poreikio koeficiento ir gautas balų skaičius prilyginamas individualios kompensacijos poreikio lygiui: 1. 7, 8, 9, 10, 11, 12 arba 14 balų – pirmo lygio individualios pagalbos kompensacijos poreikis; 2. 16, 18, 20 arba 21 balas – antro lygio individualios pagalbos kompensacijos poreikis; 3. 22, 24, 27, 28 arba 30 balų – trečio lygio individualios pagalbos kompensacijos poreikis; 4. 32, 33, 36 arba 40 balų – ketvirto lygio individualios pagalbos kompensacijos poreikis. Jei gautas balų skaičius yra didesnis nei 40 balų, individualios pagalbos kompensacijos poreikis nenustatomas (Tvarkos aprašo 34 punktas). Agentūros teritorinių skyrių sprendimai, nurodyti Tvarkos aprašo 36 ar 48 punkte, gali būti skundžiami Agentūros direktoriui (Tvarkos aprašo 51 punktas). Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį kompensacijos poreikio vertinimą Aprašo III skyriuje nustatyta tvarka (Tvarkos aprašo 53 punktas).

Sistemiškai vertinant aukščiau nurodytus teisės aktus, darytina išvada, kad tam, jog asmeniui būtų nustatytas Individualios pagalbos poreikis, tiek jo sveikatos būklė ir asmens organizmo funkciniai sutrikimai, tiek šių sutrikimų sąlygoti asmens gebėjimai būti savarankiškam kasdienėje veikloje turi atitikti Tvarkos aprašą, taip pat jo 1 priedo (Kriterijų sąrašę) ir Klausimyne nurodytus kriterijus.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (šiuo atveju, Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar mediciniški kriterijų vertinimą Tarnyba (nuo 2024 m. sausio 1 d. – Agentūra) atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę (pvz., LVAT 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). LVAT praktikoje ne kartą akcentuota, kad administraciniam teismui nesuteikta kompetencija spręsti medicinius ir darbingumo lygio (atitinkamai, individualios pagalbos poreikio) nustatymo (klasifikavimo) klausimus (pvz., LVAT 2012 m. balandžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-328/2012, 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-22/2013, 2019 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-847-602/2019). Tarnybai (dabar – Agentūrai) suteikta kompetencija spręsti klausimus, reikalaujančius specialiųjų (mediciniųjų) žinių, grindžiamus medicininiais tyrimais ir dokumentų duomenimis (pvz., LVAT 2010 m. lapkričio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-2122/2010, 2012 m. balandžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-328/2012 ir kt.).

Atsižvelgiant į tai, kas paminėta, Komisija, vertins, ar skundžiamu Sprendimu įformintas pareiškėjo Individualios pagalbos poreikio vertinimas buvo atliktas tinkamai, ar minėtas sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių

įvertinimą bei šių sprendimų pagrįstumą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjo skunde Agentūros direktoriui nurodytas aplinkybes, ar Agentūra vertinimą atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę, ar skundžiamas Sprendimas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja galiojantiems teisės aktams.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjui Individualios pagalbos poreikis nenustatytas vadovaujantis Tvarkos aprašo 28 punktu, t. y. asmens sveikatos būklė neatitiko nei vieno kriterijaus, nurodyto Kriterijų sąraše.

Minėta, kad pareiškėjas Komisijai pateiktame skunde teigia, kad jam yra diagnozuotos ligos, reikalinga pagalba vykstant į polikliniką, visada reikalingas lydėjimas. Judėjimui reikalinga lazdelė, vykstant į polikliniką, naudoja ramentus. Iš namų išeina tik kai reikia vykti pas gydytojus. Taip pat reikalinga pagalba apsirengiant, įlipti ir išlipti iš vonios.

Taip pat minėta, kad Individualios pagalbos poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant asmens bazinį funkcionavimo lygmenį ir individualios pagalbos poreikį. Tvarkos aprašo 4.1 papunktyje išvardinti individualios pagalbos poreikiai, kurie asmenims gali būti nustatyti. Byloje pateikti gydytojų specialistų 2024 m. spalio 21 d. neurologo E025 Ambulatorinio apsilankymo aprašymo (b. l. 36–37), 2024 m. vasario 23 d. urologo E025 Ambulatorinio apsilankymo aprašymo (b. l. 37–38) ir siuntimo į Agentūrą (b. l. 35–36) duomenys patvirtina Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimo aplinkybę, jog pareiškėjui nustatytos diagnozės: (duomenys neskelbtini). Be kita ko, siuntimo į Agentūrą duomenys, patvirtina, kad (duomenys neskelbtini). Rytais sunku pasikelti iš lovos. Analogiškas pareiškėjo sveikatos būklės aprašymas nurodomas ir gydytojo neurologo 2024 m. spalio 21 d. E025 Ambulatorinio apsilankymo aprašymo išraše (b. l. 36–37).

Aplinkybę, kad pareiškėjui reikalinga nuolatinė pagalba, patvirtina ir į bylą atsakovės pateiktas Klausimynas (b. l. 38–41), kurio duomenys perkelti ir į Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių vertinimo 2024 m. gruodžio 12 d. aktą Nr. (duomenys neskelbtini) (b. l. 41–45) bei 2025 m. sausio 31 d. aktą Nr. (duomenys neskelbtini) (b. l. 48–52). Klausimyno II dalies, kurios pateikti klausimai susiję su kasdiene asmens veikla, daugelyje eilučių pareiškėjo kasdienė veikla įvertinama 3 balais, kuris nustato didelį pagalbos poreikį, kai asmeniui dažnai reikia pagalbos dalyvauti įvardytos srities veikloje, atlikdamas veiksmą turi didelių sunkumų, dažnai pats savarankiškai ir saugiai veiksmų neatlieka ir (arba) ryškiai sutrikusios pažintinės funkcijos ir gebėjimai (1.5. „Kasdienių problemų sprendimas“, 2.6. „Stovėjimas“, 2.7. „Lipimas laiptais“, 2.9. „Trumpo atstumo ėjimas“, 2.12. „Naudojimasis viešuoju transportu“, 2.13. „Naudojimasis privačiu / specializuotu transportu“ ir kt.). Taip pat Klausimyno II dalies daugelyje eilučių pareiškėjo kasdienė veikla įvertinama 4 balais, kuris nustato nuolatinį pagalbos poreikį, kai asmeniui nuolat reikia pagalbos dalyvauti įvardytos srities veikloje ir (arba) pats neatlieka veiksmų dėl labai ryškiai sutrikusių pažintinių funkcijų ir gebėjimų (2.10 „Ilgo atstumo ėjimas“, 3.6. „Buvimas namuose vienam (be priežiūros) ilgiau negu parą“, 4.5. „Maisto ruošimas“, 4.6. „Namų ruošos darbai“, 4.8. „Kasdienių užduočių atlikimas darbe ar ugdymo įstaigoje“). Pažymėtina ir tai, kad Klausimyno II dalies 6.1.6. eilutėje „Techninės pagalbos priemonės, reikalingos mobilumui ir transportuoti“ nurodoma, kad pareiškėjas naudojami ramentu.

Nors atsiliepime atsakovė nurodė, kad Individualios pagalbos poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį funkcionavimo lygmenį ir Individualios pagalbos poreikį, užpildant Klausimyną, posėdžio metu atsakovės atstovas A. Y. nurodė, kad Klausimynas turi įtakos tada, kai medicininiais dokumentais yra patvirtintas atitinkamas funkcinis sutrikimas.

Minėta, kad nesutikdamas su Teritorinio skyriaus sprendimu, pareiškėjas Agentūros direktoriui pateikė Skundą, kuriame nurodė, kad, be kita ko, nesutinka su Teritorinio skyriaus sprendimu. Nurodė, kad pareiškėjui reikalinga didelė kito asmens pagalba, jis savarankiškai negali išeiti iš namų, pasigaminti valgio. Judėjimas yra sulėtintas, naudojami ramentais.

Tvarkos aprašo 53.1 papunktyje nustatyta, asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį kompensacijos poreikio vertinimą. Minėto aprašo 54 punkte nurodoma, kad pakartotinis kompensacijos poreikio vertinimas Tvarkos aprašo 53.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą.

Nors atsakovė tiek atsiliepime, tiek Komisijos posėdžio metu nurodė, kad Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami Individualios pagalbos poreikį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą, Komisija, įvertinusi posėdžio metu bei Klausimyne nurodytus pareiškėjo dėl sveikatos būklės patiriamus sveikatos funkcijų sutrikimus savarankiško judėjimo srityje, sprendžia, jog atsakovės išvada, jog specialieji poreikiai nenustatyti, nes neatitiko vertinimo kriterijų, nėra pagrįsta. Komisijos vertinimu, atsakovė, tikrindama Teritorinio skyriaus sprendimo teisėtumą ir vertindama Agentūrai medicininuose dokumentuose pateiktą informaciją, Klausimyne nurodytą informaciją bei balus, kuriais buvo vertinama pareiškėjo kasdienė veikla, ir nustačiusi neatitikimą medicininuose dokumentuose (pareiškėjo dėl sveikatos būklės patiriamus sveikatos funkcijų sutrikimus savarankiško judėjimo srityje), turėjo teisę panaikinti Teritorinio skyriaus sprendimą ir įpareigoti Teritorinį skyrių atlikti tam tikrus veiksmus (pvz., kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kurios asmenį gydantis gydytojas parengė klinikinius elektroninius dokumentus arba siuntimą į Agentūrą dėl papildomų medicininų dokumentų (informacijos), reikalingų baziniam funkcionavimo lygmeniui nustatyti, pateikimo, jeigu gauti klinikiniai elektroniniai ar medicininiai dokumentai yra neišsamūs ar jų nepakanka, kaip tai numatyta Tvarkos aprašo 18.4.1. papunktyje, ar kt.), tačiau tai nebuvo atlikta. Komisijos vertinimu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyriui detalai ir visapusiškai neišnagrinėjus bei neįvertinus pareiškėjo Skunde nurodytų aplinkybių, negalėjo būti priimtas teisėtas ir pagrįstas sprendimas. Atsižvelgiant į tai, sprendžiama, kad yra pagrindas panaikinti skundžiamą Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 31 d. sprendimą Nr. STS-673 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensavimo poreikio“.

Panaikinus skundžiamą Sprendimą, atsakovė įpareigojama teisės aktų nustatyta tvarka priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Atsakovė pateiktu atsiliepimu taip pat prašo bylos duomenų neviešinti, nes byloje esanti medžiaga yra apie asmens sveikatą, iš jos galima nustatyti asmens tapatybę.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, tenkina atsakovės prašymą ir visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus tenkinti.

Panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 31 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensavimo poreikio“.

Įpareigoti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teisės aktų nustatyta tvarka priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė
Komisijos narės

Marina Adomaitė
Vilija Astrauskienė
Laura Bernikienė